

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2015/6865
Karar No.	2018/2410
Tarihi:	12.02.2018

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK/17

- **TARAF EHLİYETİ**
- **KAMU TÜZEL KİŞİSİ**
- **AYRI TÜZEL KİŞİLİĞİ BULUNMAYAN DEVLET TÜZEL KİŞİLİĞİNE BAĞLI KURULUŞLARIN İŞVEREN SIFATINI TAŞIMLARI HALİNDE HAKLARINDA DAVA AÇILABİLECEĞİ**
- **OKUL AİLE BİRLİĞİNİN TÜZEL KİŞİLİĞİNİN BULUNMADIĞI TARAF EHLİYETİNE SAHİP OLMADIĞI**
-

ÖZETİ Kamu tüzel kişileri, görevleri bakımından kamu otoritesini temsil eden tüzel kişiler olup; kanunla ya da kanunun verdiği yetkiye dayanılarak idare tasarrufu ile kurulur (Anayasa md. 123; MK. 52). Taraf ehliyetine de kamu tüzel kişileri sahiptir.

Devlet tüzel kişiliğine bağlı ve ayrı tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşların ise, taraf ehliyeti yoktur; bunların işlemleri ile ilgili davaların bağlı buldukları tüzel kişiliğe karşı açılmaları gerekir. Bağlı bulunan kuruluşun 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesi anlamında işveren sıfatına haiz olması, bağlı bulunduğu tüzel kişiliğin taraf sıfatını ve işverenlik sıfatını ortadan kaldırmaz. Zira bu kuruluş, tüzel kişiliğin bir organıdır.

Somut uyuşmazlıkta, davacının Şehit Öğretmen Mustafa Gümüş İlkokulu'nda temizlik görevlisi olarak çalıştığı anlaşılmaktadır. Dava okul aile birliğine de yöneltilmiştir. Kamu hükmi şahsiyetleri hariç bir kimseye dava yöneltilmesi için tüzel kişiliğe haiz olması gerekir. Okul aile birlikleri T.C. Milli Eğitim Bakanlığı bağlı okullar bünyesinde kurulan birlikler olup tüzel kişilikleri yoktur. Mahkemece taraf ve dava ehliyeti olmayan ve tüzel

kişiliği bulunmayan Okul Aile Birliği hakkında hüküm kurulması isabetsizdir.

MAHKEMESİ :İŞ MAHKEMESİ

DAVA : Davacı, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ile yıllık izin ücreti, fazla mesai ücreti, asgari geçim indirimi alacağı, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Hüküm süresi içinde davalılardan T.C. Milli Eğitim Bakanlığına İzafeten İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili; müvekkilinin 01/05/2005 tarihinde T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Şehit Öğretmen Mustafa Gümüş İlkokulu'nda temizlik işlerinde çalışmak üzere işe alındığını, aylık ücretlerinin okul aile birliği tarafından ödendiğini, aylık ücretinin 800,00 TL net olduğunu, sigorta girişinin geç yapıldığını, ücretinin daha düşük bildirildiğini, müvekkilinin okuma yazma bilmediğini, bu durumdan istifade eden işveren okul aile birliğinin ilgili bir iş için diyerek müvekkiline 10/09/2013 tarihinde bir kağıt imzalattığını, müvekkilinin bu kağıdın istifa dilekçesi olduğunu sonradan öğrendiğini, çalışma ihtiyacı içinde bulunan bir kişinin 8 yıllık kıdemi bulunduğu bir işten istifa etmesinin bir nedeninin olmadığını ileri sürerek, kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin ücreti, fazla mesai ücreti, ulusal bayram genel tatil ve asgari geçim indirimi alacaklarının davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsilini talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı T.C. Milli Eğitim Bakanlığı vekili; davacının davalı idareye bağlı okulda 08/10/2005 tarihinde çalışmaya başladığını, davacının sadece okulun açık olduğu günlerde çalıştığını, iş akdini kendisinin feshettiğini, okuma yazma bilmediği şeklindeki iddiasının doğru olmadığını, davacının ilkokul mezunu olduğunu, yaz tatillerinde izinli olduğundan yıllık izin ücreti talebinin de yerinde bulunmadığını, fazla mesai yapmadığını, bayramlarda çalıştırılmadığını savunarak, davanın reddini talep etmiştir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece davanın kısmen kabulü ile kıdem ve ihbar tazminatları ile fazla mesai ücreti, ulusal bayram genel tatil ve asgari geçim indirimi alacaklarının davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline hükmedilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı davalı T.C. Milli Eğitim Bakanlığı vekili temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalı T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Taraflar arasındaki uyuşmazlık, davalı okul aile birliğinin tüzel kişiliği olup olmadığı, okul aile birliğine husumet yöneltilip yöneltilmeyeceği noktasında toplanmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 49 ve 50. maddelerinde; tüzel kişilerin, kanuna ve kuruluş belgelerine göre gerekli organlara sahip olmakla fiil ehliyetini kazanacakları ve iradelerini bu organları aracılığıyla açıklayacakları, aynı şekilde HUMK'nun 39. (HMK.52) maddesine göre ehliyeti haiz olan tüzel kişilerin yasal organları ile hareket edecekleri hüküm altına alınmıştır.

Organlar, hukukî işlemleri ve diğer bütün fiilleriyle tüzel kişiyi borç altına sokarlar. Tüzel kişinin, fonksiyonlarını, kanuna veya tüzel kişinin ana sözleşmesine göre, bağımsız olarak yerine getirmek üzere seçilen veya atanan ya da kendisine bu fonksiyonları bağımsız olarak yerine getirmek üzere fiilen ve dışarıdan belli olacak şekilde yetki verilen kişi ya da kişi gruplarına organ adı verilir. Organlar, hükmi şahsın iradesini açıklarlar, tüzel kişiyi içeride yönetir, dışa karşı da temsil ederler. Tüzel kişinin organından söz edebilmek için onun mutlaka tüzel kişinin irade ve karar organı olması zorunlu değildir. Onun içindir ki, genel kurul, yönetim kurulu yanında çeşitli yöneticiler tüzel kişinin organı olarak değerlendirilebilir. Bu kapsamda, genel olarak dış ilişkilerde, bazı kimselerin tüzel kişinin hukuki muamelelerine katılması öngörülmüşse, bu kimseler de tüzel kişinin organı sayılırlar." (HGK. 2004/21-406 E, 2004/434 K).

Kamu tüzel kişileri, görevleri bakımından kamu otoritesini temsil eden tüzel kişiler olup; kanunla ya da kanunun verdiği yetkiye dayanılarak idare tasarrufu ile kurulur (Anayasa md. 123; MK. 52). Taraf ehliyetine de kamu tüzel kişileri sahiptir.

Devlet tüzel kişiliğine bağlı ve ayrı tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşların ise, taraf ehliyeti yoktur; bunların işlemleri ile ilgili davaların bağlı buldukları tüzel kişiliğe karşı açılmaları gerekir. Bağlı bulunan kuruluşun 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesi anlamında işveren sıfatına haiz olması, bağlı bulunduğu tüzel kişiliğin taraf sıfatını ve işverenlik sıfatını ortadan kaldırmaz. Zira bu kuruluş, tüzel kişiliğin bir organıdır.

Somut uyuşmazlıkta, davacının Şehit Öğretmen Mustafa Gümüş İlkokulu'nda temizlik görevlisi olarak çalıştığı anlaşılmaktadır. Dava okul aile birliğine de yöneltilmiştir. Kamu hükmi şahsiyetleri hariç bir kimseye dava yöneltilmesi için tüzel kişiliğe haiz olması gerekir. Okul aile birlikleri T.C. Milli Eğitim Bakanlığı bağlı okullar bünyesinde kurulan birlikler olup tüzel kişilikleri yoktur. Mahkemece taraf ve dava ehliyeti olmayan ve tüzel kişiliği bulunmayan Okul Aile Birliği hakkında hüküm kurulması isabetsizdir.

3-Davacı talep ettiği alacak kalemleri bakımından tebliğ şerhli temerrüt ihtarnamesi sunmuş ise de, bu tebliğin hangi davalıya yapıldığı dosya kapsamından anlaşılamadığı gibi, ne dava, ne de ıslah dilekçesinde temerrüt ihtarnamesinden bahsedilmemiş ve temerrütten faiz talebinde bulunulmamıştır.

Dava belirsiz alacağın bir türü olan kısmi eda külli tespit davası olup, bu dava türünde faiz başlangıcına ilişkin Dairemiz uygulaması aynen kısmi davada olduğu gibi dava dilekçesi ile istenen miktar bakımından dava, ıslah ile artırılan miktar bakımından ise ıslah tarihinden itibaren faiz yürütülmesi şeklindedir.

Açıklanan nedenle davacının (kıdem tazminatı ve resmi tatil çalışma ücreti dışındaki) kabul edilen alacaklarının tamamına dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesi hatalıdır.

4-492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 13/j maddesi uyarınca harçtan muaf olan davalı Bakanlığın harçtan sorumlu tutulması da isabetsiz olup, bozmayı gerektirmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebeplerden dolayı BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgisine iadesine, 12/02/2018 gününde oybirliğiyle karar verildi.